

Miljøverndepartementet
Att. Torvik Marita
Postboks 8013 Dep
30 Oslo

Saksbehandler: THHIR
Telefon (direkte): 37017356

Deres ref.:
Vår ref.: 2012/4110-4

Vår dato: 11.04.2013
Løpenr.: 11645/2013

Forslag til landsverneplan for Miljøverndepartementet - høring

Det vises til brev av 18.02.13 fra Miljøverndepartementet vedr. høring av forslag til landsverneplan for de eiendommene som Miljøverndepartementet forvalter. I Aust-Agder foreslås det at 3 bygninger med tilhørende utomhusareal på Buøya i Arendal kommune og 11 bygninger med tilhørende utomhusareal/kulturlandskap på Furøya i Tvedestrand kommune skal omfattes av verneplanen.

I brevet er det presisert at høringen i denne omgang omfatter alle forvaltere, brukere og leietakere av de foreslåtte eiendommene. Etter høringsrunden og etter at Miljøverndepartementet har gjennomgått høringsuttalelsene, vil endelig landsverneplan bli oversendt Riksantikvaren. Riksantikvaren vil så sende planen ut på en ny høringsrunde. Aust-Agder fylkeskommune forutsetter at fylkeskommunene som regional vernemyndighet da blir høringsinstans.

Aust-Agder fylkeskommune er i dag ikke forvalter, bruker eller leietaker av noen av bygningene på verken Buøya eller Furøya. For Furøya er det imidlertid naturlig å vise til at Riksantikvaren i disse dager er i ferd med å gjennomføre et salg av Furøya til et interkommunalt selskap. Dette selskapet er nå under etablering. Det arbeides for at Tvedestrand kommune og Aust-Agder fylkeskommune skal inngå som eiere.

Buøya

Industrivirksomheten på Eydehavn ble etablert av Sam Eyde i samarbeid med Ragnvald Blakstad rundt 1910 - 1912. I 1913 ble stedet døpt Eydehavn. Det gamle navnet var Staksnes.

Buøya ligger med god avstand til selve industristedet. Avstanden til fabrikkbygningene var en av grunnene til at Buøya ble valgt som boligområde for direktør- og ingeniørstanden. Bebyggelsen på Buøya har kulturhistorisk og arkitekturhistorisk verdi ved at den representerer gode eksempler på datidens stilart, samtidig som den viser boforhold og levesett for de som tilhørte denne yrkesgruppa av de ansatte.

Arkitektonisk representerer bygningene på Buøya klassisk villabebyggelse fra tidlig 1900-tallet. Stilarten preges av store hus med høyreiste saltak, bratt takvinkel og ofte valmet takkonstruksjon. Andre karaktertrekk er smårutete vinduer og ofte et rikt utformet inngangsparti. Stilarten kalles gjerne nybarokk eller nyklassisme. Stilarten er i liten grad representert i vår landsdel.

Bebyggelsen på Buøya har i dag ikke noe formelt vern. Administrasjonen i Aust-Agder fylkeskommune støtter forslaget om verneklasse 1 (fredning) for den tidligere direktørboligen. Av de tre foreslåtte bygningene er det denne som har størst arkitektonisk verdi, og som samtidig framstår som best bevart. Aust-Agder fylkeskommune har ved flere anledninger bevilget tilskudd til istandsetting av denne bygningen. Seksjonen vurderer det som riktig at de to øvrige bygningene som inngår i verneplanen foreslås i verneklasse 2.

Furøya

Bebyggelsen på Furøya med omkringliggende kulturlandskap viser et gårdsanlegg og et fritidsanlegg fra siste halvdel av 1800-tallet. Anlegget ble oppført og eid av en familie med sterke eierinteresser innen skipsfart og trelast, og som i sosial status utgjorde det øvre sjikt av befolkningen. Både de 11 husene som inngår i landsverneplanen og tilhørende kulturlandskap ble i 2002 fredet etter §§ 15 og 19 i kulturminneloven.

Til høringsbrevet er det utarbeidet en fyldig og god beskrivelse av de berørte anleggene. Ved en ikke altfor grundig gjennomlesing er det oppdaget 2 feil:

- ♦ I opplistingen av de ulike anleggene er Furøya i Tvedestrand plassert i feil fylke (Telemark)
- ♦ For bygning 9901936 på Furøya (hovedbygningen) er det oppgitt feil byggeår (1975).

Vennlig hilsen

Thomas Hirsch
Seksjonsleder kulturminnevern